

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V pravi prejemni mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:
 Enostolpna pettivrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznamila, zahteva, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrata po 2) vln.
Poslano:
 enostolpna pettivrata po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvzomši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Pohvala naših kranjskih „Janezov“.

Brigadir generalmajor Stöhr, pri čegar brigadi se je junija boril tudi naš 17. pešpolk, je dobil za svoje velike uspehe Leopoldov red. Ko mu je podpolkovnik v imenu našega polka čestital, se je zahvalil s sledečim pismom:

Ljubi prijatelj!
 Tebi in Tvojemu vrlemu polku najsrčnejša zahvala za razveseljive čestitke o priliki najvišjega odklovanja. Če se spominjam dni pri Markovi in Lysa gori in naše ofenzive proti Nižniowu, tedaj šele prav spoznam, koliko zaslug ima zelo odlična hrabrost in vstrajnost lepega polka viteza pl. Milde št. 17, njegovi odlični

častniki in njegovi vrli možje pri tem odklovanju. Red nosim v zavesti, da ga kot najvišji po činu kažem javnosti kot odklovanje celega polka.
 Prosim Te, ljubi prijatelj, izreci gospodom in celemu vrlemu in lepemu polku v mojem imenu še enkrat prisrčno zahvalo za požrtvovalno hrabrost, katero je polk pri vsaki priliki v najvišji meri pokazal pod mojim poveljstvom.
 Stöhr, gm.

Sv. Višarje pogorele.

Zupni urad Rateče na Gorenjskem je brzojavil danes preč. knezoškofijskemu ordinarijatu v Ljubljani:
 Belapeč, 17. septembra. Včeraj popoldne ob treh je pogorelo svetišče na Sv. Višarjah.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. septembra. Uradno se razglša:

Položaj je neipremenjen. Italijanski poizkusi, da bi obšli naše postojanke na Monte Piano na vzhodu, so bili preprečeni.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo laškega generalnega štaba.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Cadorna poroča:

14. septembra. Naše poizvedovalne oddelke so napadli v njih postojankah močni sovražnikovi oddelki blizu Cimega v Judikariji pri Jessernici in v dolini Vanoi (Cismovu) in so jih vrgle nazaj. V zgornji dolini Cordevole je zbral sovražnik veliko baterij, s katerimi je pričel obstreljevati naše postojanke od Col Toronto do Col di Lano. Natančnejša poročila o našem prodiranju v bovški kotlini 11. in 12. t. m. postavljajo šele hrabrost naših čet v pravo luč. Z najtrdovratnejšimi junškimi napori se je posrečilo, da so se iztrgale nekatere trdne postojanke na vrhovih, ki obdajajo kotlino, v katere se je bil sovražnik močno zakopal in je bil pripravljen, da uporabljva vsako, tudi najneusmiljenejšo sredstvo, kakor dušiljve bombe in goreče tekočine, v svoji obrambi. Na Kraški visoki planoti je obmetaval sovražnik ponoči na 12. t. m. naše postojanke z velikim številom bomb. Hiter nastop naše artiljerije je preprečil daljnje obstreljevanje, ki ni bilo zvezano z nobenim napadalnim poizkusom in je ostalo zato popolnoma brezuspešno.

Poročila laškega generalnega štaba

obsegajo zadnje dni večkrat neresnične podatke. Laško dnevno poročilo 12. t. m. n. pr. javlja: V bovški kotlini so zvečer 10. septembra sovražne čete v varstvu teme poizkušale presenetljiv napad na naše postojanke vzhodno od doline Slatek. Naši so pripustili, da se je sovražnik približal na kratko daljavo, vrgle so se nato z bajonetom nanj in so ga po ljutem ročnem metanju zapodile, da je moral bežati. Opisani dogodek je popolnoma neresničen. Dne 10. t. m. ob 9. uri zvečer je neka lastna častniška patrulja napadla neko laško poljsko stražo, ki je bila postavljena vzhodno od vasi Čezsoča, 2 1/2 km južnovzhodno od Bovca. Ustreljeni so bili štirje Italijani, ostalih šest je bilo ujetih. Naša patrulja se je nato umaknila z ujetniki brez vsake izgube nazaj.

V laškem dnevnem poročilu 13. t. m. navedeni »znatni uspeh«, ki naj bi jih bili Lahi dosegli v bovški kotlini, je popolnoma izmišljen. Kjerkoli je sovražnik napadel, je bil po naših junških četah z najtežjimi izgubami vržen.

Nadvojvoda prestolonaslednik na južno-zahodni bojni črti.

Dunaj, 16. septembra. Nadvojvoda prestolonaslednik Karol Franc Jožef odpotuje jutri po Najvišjem povelju na daljše bivanje k južnozahodni bojni črti.

Kako je sedaj ob Soči.

Zagrebske »Novine« priobčujejo:

V Podgori pri Gorici, 12. sept. Popoldne čuješ isto, a oglašja se tudi ponoči. Italijanom daje znamenje, da je buden, da ne spi. Ponoči čuješ tudi strel iz puške. Vojak na straži strelja, da si prebudi živce, da prežene spanec. Italijan, ki stoji na nasprotni strani na straži, nemudoma odgovori. Morda je bil že zadremal, ko mu čez glavo prižvižga krogla in nehote mu prst izproži petelina in strel se razleže v noč. Človeku se ne zdi, da je vojna, četudi si stojimo nasproti zakopani komaj 100 do 150 m narazen. V Gorici pa vsekakor poteka življenje kakor v mirnem času. Kakšen dan prileti kaka granata ali šrapnel, kakor bi hotel reči: »Vedi, da še nisi v miru, marveč v vojni!«

Nekoč dne je obiskal vojake na Podgori pred Gorico višji zborni poveljnik z bivšim zunanjim ministrom grofom Berchtoldom in še nekaterimi odličnimi osebnostmi. Pregledal je okope. Bil je iznenaden, naravnost zadivljen, kakšne okope so naši vojaki v kratkem napravili. Delali so noč in dan. Niso držali križem rok, ker so okušali, kaj se to pravi težka granata! Padale so izpočetka po njih kakor toča. Bili so brez varstva. Samo modro nebo se je razprostiralo nad njimi. Razprostrli so se na redko — na deset korakov. Kogar zgrabi, zgrabi. Jarki, ki so jih imeli, jih niso mogli obvarovati; nudili so zavetje komaj pred puško in malimi topovi. Kadar je udarila težka granata, je bilo po deset naenkrat mrtvih. Zato: vun! Lezi na trebuh, naperi puško in tako čakaj sovražnika. Bili so to težki in pretežki časi. Toda v trpljenju se spoznajo junaki, kakor zlato v ognju. Kljubovali so vsemu italijanskemu besu. Preje so vrgli na nas kak dan na desetisoče šrapnelov in granat. Sedaj naj jih stoindečet tisoč — ne bojimo se jih! Nekoč mi je rekel neki vojak: »Ali so neumni ti Italijani! Z denarjem, ki so ga potrošili za granate in šrapnele, ki so jih zmetali na Podgoro, bi bili mogli cel ta hrib z zlatom prekriti, da bi se svetil oddaleč, kakor nekoč kip Palade Atene. Vsak potnik bi s prstom kazal na Podgoro, češ: Glej, to so leta 1915. napravili dobri Italijani. Avstrija jim je storila toliko dobrega, pa so iz hvaležnosti pozlatili Podgoro pri Gorici. Izbrali so si pa ta kraj čarobne Soče, ki je v svojo lepoto očarala vsa srca. »Tvoj tek je živ in je legak, ko hod deklet s planine . . .« poje o njej Gregorčič. Pa tudi je divna. Ne mogla bi ti srca tako ogreti nobena krasotica s svojim petjem, plesom in smehom, kakor Soča s svojim šumom, vijuganjem in milino! Popravici se imenuje okolica Podgore »vrt Evrope«. Da, pozlatili naj bi bili Podgoro Italijani. Pa da! Nehvaležnost je plačilo sveta. Kakor Judež Krista, je Italija izdala svojega zaveznika — in se ljuto prevarila!«

Ko bo po vojni prišel potnik na Kalvarijo (Podgoro), se bo čudil. Po sledih bo videl, da je bil tu nekoč gost gozd. Videl bo, kako so granate zlomile in razklale debela in kako so se vojaki s tem okoristili. Z njimi so si utrdili svoje katakombe, toda tako, da kljubujejo vsem granatam. Naj

le udarjajo in si razbijajo svoj nos — onemu, ki je pod nasipom, ne morejo škodo, vati. Pa tista pota v zemlji! Niti jazbec bi se tako ne zakopal in pajk bi ne razpletel in prepletel tako lepo svoje mreže.

Zborni poveljnik je pohvalil vojake. Vsakemu je dal roko in mu rekel prijazno besedo. Pohvalil je hrabrost polka. Ob odhodu je rekel: »Dokler so ti tukaj, morem mirno spati.« Vojaki pa: »Dokler je le eden od nas živ, Lah s puško ne bo prišel semkaj! Brez puške more, kakor smo jih že doslej precej ujeli.«

Lahi nad Trstom.

Dne 14. t. m. se je nad Trstom prikazal laški aeroplan. Plaval je tako visoko, da ga je bilo s prostim očesom komaj opaziti. Naslednjega dne so prišli pa kar trije taki ptiči, ki so krožili čisto nizko. Naše baterije so se kmalu oglasile in Lahi so jo — kakor po navadi — odkurili. Druhih nezdod ni bilo.

19 letal nad Trierjem.

Pariz. Uradno poročilo, izdano dne 14. t. m. zvečer, izjavja: V povračilo obstreljevanja Luneville in Compiègne po sovražnih letalcih je krožilo dne 13. septembra zjutraj 19 letal nad Trierjem. V mesto je bilo vrženih 100 granat. Koldvor in državna banka sta bila gotovo zadeta; 58 granat se je vrglo na kolodvor Dommary-Barroncourt. Druga letala so metala bombe na kolodvora Donaueschingen ob Donavi in Marbach, kjer se je javilo, da se premikajo čete.

Italija v strahu pred nemškimi napadom.

Lugano, 16. septembra. »Corriere della Sera« prinaša članek, ki se peča z možnostjo nemškega vpada v Italijo. Člankar izjavlja, da je končni uspeh štirisporazuma gotov, vendar pa pripominja, da bo preteklo še obilo časa, predno bo mogel štirisporazum popolnoma premagati osrednji velesili. Če Nemčija prej napade, je za Italijo prepozno. Forti pri sedanjih artiljeriji ne zadostujejo. Treba je sezidati strelske jark; jark pri jarku in opremljen z močno

Mesto Pinsk osvojeno. — Ponovni ruski napadi ob Strypi odbiti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. septembra. Uradno se razglša:

Vsi poizkusi Rusov, da bi omajali našo vzhodnogališko bojno črto, so ostali brezuspešni. Včeraj je izvedel sovražnik z veliko uporabo streliva svoj glavni napad na našo bojno črto ob srednji Strypi. Bil je povsod vržen; pri tem so sodelovale naše čete z napadi na krila iz območja pri Bučacu in iz prostora južno od Zalocsa. Pri zavzetju z naskokom 20 km južno od Zalocsa ležeče vasi Cebrov je bilo ujetih 11 častnikov in 1900 mož in so bile zaplenjene 3 strojne puške. Tudi v Volhiniji so odbile naše bojne sile številno napadov. Pri Novem Aleksinjecu so bili Rusi pregnani v ljutem ročnem metanju iz strelskih jarkov pešpolka št. 85. Pri Novem Počesju se je sovražniku predvčerajšnjim posrečilo, da je prodril na posameznih točkah na zahodni breg Ikve. Včeraj je bil pognan povsod na vzhodni breg nazaj z velikimi izgubami vsled ognja naše artiljerije na njegova krila. Poleg pešpolka št. 32 in pa lovskega bataljona št. 29 gre glavna zasluga na tem uspehu linškemu črnovojniškemu polku št. 2.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfieldmaršala pl. Hindenburga.

Na levem bregu Dvine so prodirale naše čete med uspešnimi boji v smeri na Jakobovo dalje. Pri Liewenhofu so bili vrženi Rusi na vzhodni breg. Severno in severnovzhodno od Vilne napreduje naš napad. Prodiranju severnovzhodno od Grodna se sovražnik še jako trdovratno ustavlja.

artiljerijo. Vsi, ki morejo nositi lopato in kramp, morajo na delo.

Neugoden položaj Italije.

Rim. (K. u.) Po avdijenci pri kralju je odpotoval prejšnji veleposlanik v Carigradu marchese Garcki h Giolittiju v Bardoncechio. »Gazetta del Popolo« in »Popolo d'Italia« izjavljata, da je potovanje v zvezi s stremljenji tistih političnih krogov, ki sodijo, da se nahaja Italija v neugodnem položaju in ki iščejo iz njega izhoda.

Izpremembe v laškem častniškem zboru.

Rim. (K. u.) 18 generalnih majorjev in 7 generalnih poročnikov so odstavili, 7 polkovnikov so imenovali za generalne majorje in so veliko častnikov nižjih činov povišali.

Protest sv. očeta proti Italiji.

Haag. Nizozemski katoliški krogi trde, da je sv. oče protestiral pri italijanski vladi, ker je nadzorovala pisma Vatikana z nuncijem v Monakovu.

Italija namerava blokirati turško obrežje.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Rima: Ministrski svet je sklenil, da bo prvo dejanje Italije proti Turčiji tvorila proglašitev blokade nad turškim obrežjem. Pripravljen laško brodovje je že dobilo povelje, naj odrine. Blokado so pričeli že izvajati.

Italijani o Balkanu.

»Corriere della sera« javlja iz Sofije, da je celo opoziciji vojna proti Srbiji ljubša, nego mirna rešitev. Tudi na Rumunijo se ne da več računati, kakor na Bolgarijo ne. Vsega je kriva počasnost in nesposobnost ententinih diplomatov. Balkance bi morali potegniti za seboj, predno so se začeli Rusi umikati, danes bi znalo pomagati samo še naglo zavzetje Dardanel.

Laško-turška vojska le v — aktih.

Rim, 15. septembra. (K. u.) Cenzura je dovolila listu »Popolo d'Italia«, da je objavila: Turško-laška vojska obsega še vedno le zveženj aktov.

Armadne čete generalfieldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Položaj je neizpremenjen.

Vojna skupina generalfieldmaršala pl. Mackensena.

Na polpota Janovo—Pinsk so poizkušali Rusi iznova ustaviti naše zasledovanje. Sovražne postojanke so bile prodrte. Ujetih je bilo 6 častnikov in 746 mož, zaplenjene 3 strojne puške. Ozemlje med Pripjetom in Jasnoldo in mesto Pinsk je v posesti Nemcev.

Jugovzhodno bojišče.

Kakor prejšnje dni so se izjalovili ruski napadi pred nemškimi vrstami.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 14. septembra. Poročilo velikega generalnega štaba sinoči: Pri Rigi, Friedrichstadtu in Jakobovu nobene znatne izpremembe. Znatno ojačen artiljerijski boj med Lindeina do 20 vrst severozahodno od Friedrichstadta. Trdovratni boji zahodno od Jakobova trajajo dalje. Zahodno in jugozahodno od Dvinska je pričel sovražnik precejšnjo ofenzivo. Pri Abeli in Tugrany in dalje južno se odigravajo skrajno ljuti boji. Pri postaji Nowo-Swienziani je sovražnik odrezal železnico. Pod pritiskom sovražnika, ki je med krajema Nowo-Swienziani in Vilna prešel k odločilni ofenzivi, se naše čete umikajo. Pri kolodvoru Podbrodse kakor tudi zahodno od Vilne in dalje vzhodno, kakor tudi do Oranija ni nobene izpremembe. Na fronti Oranija—Mosti trdovraten boj proti znatno ojačenemu sovražniku pri Skidlu in dalje vzhodno. Sovražnik dalje razvija svoj napad zahodno od Skidla. V bojih, ki so jih sprejele naše zadnje čete, je mogla naša artiljerija razviti mogočen ogenj. Iz črte

Rusko bojišče.

Wolkowysk — Kartus — Kaja — Bereze sovražnik previdno prodira po cesti proti vzhodu. Njegovi poizkusi, da bi prešel k silnejši ofenzivi, so povsod zadeli na odpor in niso nič vplivali na reden, gotov potek umikanja naših čet. Med Kobrinom in Pinskom v splošnem nobenih izprememb. Vzhodno od Drohičina mali boji. Jugo-vzhodno od Sarnya naše čete še dalje zadržujejo sovražnika, ki skuša posebno ob rekah Styr in Goryn in dalje vzhodno, tedaj pri Kolku, prodirati. Pri Deražnu irdivratni boji. Zahodno od Rovna, na črti Dubno — Kremenec Avstriji brezuspešno napadajo. V Galiciji, pri Tarnopolu, so naše čete med orkanu podobnim artiljerijskim ognjem sovražnika za nekoliko prodrle, ujele sovražnike in zaplenile tudi strojne puške. Nemce, ki so se umikali proti severu, smo vrgli nazaj. Ob spodnjem Seretu pri Zalesčikih je sovražnik s tem, da je prešel k ofenzivi, skušal ustaviti naše prodiranje proti zahodu, bil pa je po trdovratnem boju vnovič poražen in vržen. Nemci in Avstriji skušajo pri svojih podjetjih povsod obdržati značaj ofenzivnih operacij, kar jim prinaša izgube, ki niso v pravem razmerju z uspehi.

RUSKA PROTIOFENZIVA V GALICIJI USTAVLJENA.

Budimpešta, 16. septembra. »A Nap« poroča: V vzhodni Galiciji ruski napadi nič več ne napredujejo kljub novim ojačenjem. Zdi se, da se nam je posrečilo ustaviti rusko ofenzivo. Rusi so sedaj poskušali v Volhiniji potisniti nazaj naše čete, vendar so bili dosedaj na vseh točkah vrženi nazaj.

ODMOR V PRODIRANJU.

London, (K. u.) Vojaški sodruđnik lista »Morningpost« izvaja: Sovražnik prodira na ruski bojni črti nekaj dni zopet ljutejše. Jasno je sedaj, da odmora v nemških operacijah ni povzročilo slabo vreme in ne izboljššan položaj ruske armade. Nemci so namreč porabili čas, da iznova razdele svoje vojne sile, izdelali so nove načrte in so pričeli nove operacije.

IZ LODZA.

Dunaj. Poveljnik v Lodzu je razglasil: V mestu se dele trajno poljski letaki, ki pozivajo na revolucijo, poroča se tudi, da namerava radikalna poljska stranka prirajati izprevede in druge revolucijske korake. Če tudi je kaj takega glede na silo nemške vlade brezuspešno, se le mogoče nahajajo zapeljivci in zapeljanci, ki upajo na uspeh svojih stremeljenj. Posvare se, da bi se v danem slučaju nastopilo proti vsem, ki bi kalili mir in red, nastopilo z vso silo in z najostrejšo strogostjo.

ANGLEŽI DVOMIJO NAD CARJEVO ZMAGO.

London, (K. u.) Vojaški sodruđnik »Timesa« izvaja: Začuden vprašujejo, zakaj da se je izpremenilo rusko poveljstvo. Novi poveljnik bo seveda skušal prekositi svojega prednika. Izbira večkrat druge poti, veliko težav položaja ne pozna in izpostavi sebe in čete lahko razočaranju. Zdi se, da bodo ruske armade pod carjem prej zlomljene kakor upognjene, a to je lahko le začasen vtis. Napad na severu je najnevarnejši in če ga ne ustavijo, ostanejo ruski uspehi pri Tarnopolu brez posledic.

QUO VADIS?

Petrograd, (Kor. ur.) »Rječ« izvaja v članku z nadpisom Quo vadis?: Odrpti sta dve poti; brezdelnost ali združitev vseh sil. Nemir se širi v celi državi. Kmetje bi radi pomagali, a ne vedo kako. Vodstva pričakujejo od vlade. Če se kaj ne stori, je Rusija izročena strahu in grozi.

FRANCOSKI GENERALNOŠTABNI ČASTNIKI V RUSKEM GLAVNEM STANU.

Genf. Lyonska »La Depeche« poroča: V ponedeljek je došlo 11 častnikov francoskega generalnega štaba v ruski glavni stan.

KIJEV SE IZPRAZNUJE.

Kodanj, (K. u.) »National Tidende« poroča iz Petrograda: Vkljub strašno pretiranim poročilom o zmagah v Galiciji, so le že pričeli Rusi izpraznjevati Kijev. Prebivalstvo v južni Ruski je zelo razbuzeno, ker so pričeli na povelje ruske vlade izpraznjevati staro glavno mesto. Kijev že izpraznjujejo. Profesorji in dijaki visoke šole so se preselili v Saratov. Radi pomanjkanja papirja izhajajo kijevski časopisi v zmanjšani obliki.

PETROGRAD SE VEDNO PRAZNIJO.

Kodanj, 16. septembra. »Berlingske Tidende« poroča iz Petrograda: Izpraznjevanje mesta se nadaljuje. Pravtako odvažajo dragocenosti in kovinske izdelke. Celo bakreno streho na stolnici so odstranili.

POZIVI ČRNOVOJNIKOV V RUSIJI.

Stockholm. Rusija namerava pozvati pod orožje zadnjih pet črnovojniških letnikov 1912 do 1916.

ZAKAJ PRIMANJKUJE RUSOM STRELJIVA.

London, (K. u.) V neki objavi, naslovljeni »Velika vojska«, se izvaja: Udarac, ki je oslabil Rusijo, je bila eksplozija v tvornici za municijo v Ohti pri Petrogradu. Sicer je že dolgo časa znano, da je bila v tvornici eksplozija, a opozarjamo le, da je ta tvornica preskrbovala s streljivom polovice armade in je bila edina velika tvornica te vrste v Rusiji. Ta udarec je zadel Rusijo v zelo kritičnem času. Petrograd se je ob eksploziji pretresel, kakor ob kakem potresu. Na tisoče delavcev je izgubilo življenje, cela tvornica je bila uničena. Putilove tvornice izdelujejo sicer ravno tako dobre oblegovalne topove kakor nemške tvornice, a nobenih krogel, ki jih morajo zato uvažati čez Arhangelsk. Anglija in Francija morata Rusiji prepustiti vse streljivo, ki je moreta pogrešati.

PROSTOVOLJNI VSTOP JAPONSKIH ČASTNIKOV V RUSKO ARMADO.

Köln. »Kölnische Zeitung« poroča iz Petrograda: Japonska vlada je dovolila, da smejo japonski častniki prostovoljno v rusko armado.

RUSKA VLADA IN DUMA.

Stockholm. Petrogradski poveljnik je prepovedal ljudski shod, ki ga je sklicala levica dume. Opozicionalne poslance ne prestando pozivajo pod orožje.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča: Blok dume je poslal komisijo v glavni stan, da pouči carja o trajnih spletkah vlade.

Kodanj, (K. u.) »Berlingske Tidende« poroča iz Petrograda: Goremikin se je vrnil iz carjevega glavnega stana, a položaj se še ni izboljšal.

Kodanj. »National Tidende« poroča iz Petrograda: Gibanje za izpremembo vlade se vedno bolj širi. Skoraj vsa velika mesta in veliko tehničnih in industrijskih družb je pritrđilo sklepom mestnih zastopov v Petrogradu in Moskvi.

GOREMYKIN OSTANE?

Kristijanija, 16. septembra. »Aftenposten« poroča iz Petrograda: Ministrski predsednik Goremikin se je vrnil iz glavnega stana, kjer je poročal carju o notranjem položaju Rusije. Z dobro poučene stani se poroča, da bo Goremikin najbrže ostal na krmilu vlade.

DUMA ODGODENA.

Petrograd, 16. septembra. (Kor. ur.) Carjev ukaz odreja odgoditev dume. Sklicana bo zopet najkasneje novembra meseca.

K NOTRANJEMU POLITIČNEMU POLOŽAJU NA RUSKEM.

Kodanj, 16. septembra. (Kor. ur.) Glasom vesti v »Berlingske Tidende« iz Petrograda pričakujejo ondi z največjo napestostjo razvoja političnega položaja, ki se je med tem, kakor se zdi, odločil z odgoditvijo dume. Širijo se najbolj nasprotujoče se govornice. Nepotrpežljivo je pričakovala duma uspeha Goremikinovega pogovora s carjem, o čemer je šlo za to, če naj se ustanovi novo ministrstvo ali pa naj se od-

pusti duma. Po Goremikinovi vrnitvi se je sešel k posvetu ministrski svet, o čegar sklepih se strogo molči. Z največjo napestostjo se pričakuje prihodnje seje dume, v kateri se bo zvedelo, če namerava vlada vladati brez dume.

PRIPOJITEV SPITZBERGOV RUSIJI.

Haag, 16. septembra. V ruskih časopisih se v zadnjem času uprizarja velika reklama za pripojitev otočja Spitzbergen. »Novoje Vremja« piše, da bi bila pripojitev tega otočja z ozirom na pomanjkanje premoega, ker se tam nahajajo ogromne plasti premoega, ki bi zelo koristile industriji in vojni upravi, važna. List poziva rusko vlado, naj stori potrebne korake, da si osigura izkoriščanje tamošnjih premogokopov.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.
Berlin, 16. septembra 1915. Uradno se razglašajo:
Nobenih bistvenih dogodkov.

Francosko uradno poročilo.
Pariz, 15. septembra. Včeraj popoldne: Približno enako delovanje artiljerije na fronti v Artoisu. Južno od Somme medsebojno obstreljevanje, posebno ljuto okoli Le Ceffiera, Tskoloya in Beauvraignes. Daljše artiljerijske akcije so bile ob kanalu Aisne—Marne, pri Lipigneulu in Godatu v Champagni in na zapadnem robu Argonov. Naše baterije so spravile nemške strojne puške v gozdu Mortmare v molk in namerile svoj ogenj na važne najsprenejše nemške točke. Na ostali fronti mirna noč. Naša letala so obstreljevala kolodvor in tir blizu Morchingena in taborišča pri Chatul en Argone in Langemarcu severno od Yperna.

Zvečer: Trajno živahen topovski ogenj okoli Arrasa, okoli Roye in Nouvrona in na fronti v Champagni, posebno pri Auberville Souain in Perthesu; ravnotako živahen ogenj v gozdu Apremont in severno od Flireya, v Lotringiji pa okoli Embermenila.

Najvišje vojno vodstvo.

Angleška ojačenja na zahodu.

Genf. Švicarski listi poročajo: V seznamih izgub na flanderski bojni črti so navedena imena vsaj 26 angleških divizij. Nova Kitchenerjeva armada je zastopana z 11. divizijami, ki so pa označene kot polki in šteje vsak 16 bataljonov. Nekaj novih divizij se vojskuje razdeljeno v Franciji, na Dardanelah in ob Perzijskem zalivu.

Ypern obstreljevali 42 cm topovi.

Rotterdam. »Times« poročajo iz angleškega glavnega stana: V nedeljo je padlo zopet 300 granat v mesto Ypern, v ponedeljek je bilo obstreljevanje slabejše. Dognalo se je, da je eno kroglo izstrelil 42 cm možnar.

21 zračnih bojev v enem tednu.

London, (K. u.) »Reuter« objavlja: Maršal French poroča: Na obeh straneh je živahno delovala artiljerija, pred vsem južnovzhodno od Armentieres in pri Ypernu. Tri sovražna letala so bila prisiljena, da so se morala izkrcati, dvoje je bilo zadetih po naših topovih. Tekom tedna je bilo nad nemškimi četami 21 zračnih bojev; enajstkrat so bili v njih Nemci na slabšem.

Bombe padale blizu angleške banke.

Bazelj, (Kor. ur.) »Baseler Anzeiger« poroča: Ob zadnjem napadu Zeppelinovega zrakovplovca na London je bila poškodovana šentgallenska tkaninska tvrdka. Poškodovanih je bilo tudi več trgovin bazeljskih agentov. Bombe so padle ob zadnjem obisku Zeppelinovih zrakovplovov v najboljлюдenejšem delu Londona in sicer v bližini Angleške banke.

Francija namerava prekršiti nevtralnost Švice.

Monakovo. »Münchener Zeitung« poroča: Za nadaljnje prodiranje in Alzaciji se pripravljajo Francozi že več mesecev. Francosko in belgijsko ljudstvo ne umeva več, zakaj da se mora vojskovati in krvaveti za angleške koristi. Za zopetno osvoboditev Alzacije in Lorene upa francoska vlada še izplamtiti ljudstvo. To nalogo so poverili zdaj generalu Joffre. Ni še jasno, če namerava to izvesti brez ali s kršitvijo nevtralnosti Švice. Pripravlja se za oba slučaja, a v drugem slučaju bi pripadla Italiji bistvena vloga.

Sv. oče odklonil razgovor z belgijskim kraljem.

Rim, (Kor. ur.) »Information« poroča: Vatikan je odklonil po belgijskem nunciju nasvetovan razgovor sv. očeta z belgijskim kraljem glede na strogo nevtralnost Vatikana.

Brambna dolžnost v angleški zbornici.

London, 15. septembra. (Kor. ur.) V seji angleške poslaniške zbornice je več poslancev vprašalo in pozivalo vlado, naj uvede brambno dolžnost. Hodge je za delavsko stranko izjavil, da upa, da se brambna dolžnost ne uvede, Asquith je obža-

loval, ker se je pojavil javen spor glede na brambno dolžnost.

Tretje angleško vojno posojilo.

Curih, 16. septembra. (Kor. ur.) Glasom poročila »N. Zür. Ztg.« je angleški zakladni kancelar Mac Kenna že začel dogovore z voditelji velikih bank radi tretjega angleškega vojnega posojila.

Nesreča v belfortskih letalskih lopah.

Basel, 16. septembra. (Kor. ur.) Glasom »National Zeitung« poročajo belfortski listi, da se je v lopah za letala v torek zvečer pripetila osodopolna nesreča. Pristavljajo, da sedanje razmere ne dopuščajo, da bi se podale podrobnosti.

Pred odločitvijo na Balkanu.

NEMŠKA VOJNA POJDE NA BALKAN.

Berlinska »Deutsche Tageszeitung« javlja po dunajski »Neue Freie Presse«: Turški vojni minister Enver paša je vojvoda Janeza Albrehta Meklenburškega predstavil četam z besedami: »Navzočnost meklenburškega vojvoda naznanja prihod velike nemške armade.«

SRBI SE ZBIRAJO OB BOLGARSKI MEJI.

Uradni »Echo de Bulgaire« javlja iz Soluna: Po poročilu lista »Anguir« je srbski generalni štab zbral pri Sultantepe dva polka pehote in topništva. Vse straže ob srbsko-bolgarski meji so znatno ojačene.

POLOŽAJ V SRBIJI.

Sofija. Iz Niša se poroča: Glasilo srbskih socijalnih demokratov »Budućnost« izvaja: Nastop sporazuma na Balkanu povzroči, kakor se zdi, tisto katastrofo, ki smo jo bili že napovedovali. Nahajamo se pred morilnim bojem balkanskih narodov. Tako so nas velikodušno blagoslovile prijateljske velevlasti. Ob tem položaju kličejo obupani: Proklet tisti, ki je povzročil sedanji nevarni položaj na Balkanu.

Sofija. Veliko pozornost povzročajo nekateri listi, ki pišejo z dovoljenjem srbske cenzure izredno ostro proti sporazumu. »Novosti« v Nišu izvajajo: Odkar je sporazum nastopil in znani zadevi pri balkanskih vladah, je sporazum trdil, da je Rusijo in Anglijo potegnila Srbija v evropsko vojsko. To trditi je, milo rečeno, navaino, ker po naši sodbi je nasprotno res. Po naši sodbi nam je napovedala Avstrija vojsko, ker nas je sosednja monarhija smatrala za sprednjo stražo Rusije, ki je pravzaprav vzrok, da je Srbija dunes zapletena v to strašno vojsko. Če bi bilo pa tudi res, kar trdijo Rusi in Angleži, vprašamo le svoje mogočne zaveznike, kaj da so nameravali doseči, ker so se pričeli vojskovati radi Srbije. So li nameravali to malo državo z odstopom ozemlja tretjim le še bolj oslabiliti? V tem slučaju bi si bili lahko prihranili velike vojne stroške, ker bi bila Avstrija lahko sama to opravila. Kadar mine sedanji vojskni čas, bodo Srbi, kakor upamo, iz bridkih izkušenj posneli prav nauk in uravnali po njem svoje posnemanje.

SRBSKI »POGOJI«.

Kodanj, 14. septembra. »Exchange Telegraph« izve iz baje merodajnega vira v Nišu, da je Srbija sedaj pripravljena odstopiti Bolgariji Makedonijo, čeprav ta po zgodovini in narodnosti spada k Srbiji. Toda Srbija mora vztrajati pri dveh pogojih: Bolgarija mora takoj aktivno nastopiti na srbski strani; Makedonijo dobi Bolgarija šele, ko bo Srbija s pomočjo svojih zaveznikov dobila Bosno, Dalmacijo, Hrvatsko in Slavonijo.

IGRA NA BALKANU ZA ENTENTO IZGUBLJENA.

Oficijozno glasilo rumunske vlade »Independance Roumaine« piše: Zavezniki so izgubili diplomatičen del svoje akcije na Balkanu.

ESAD PAŠA — GOSPODAR ALBANIE.

Haag. »Havas« poroča iz Aten: Esad paša prodira proti Miriditom dalje. Odkor je le slab. Miriditi so že siti vojske in so se že pričeli pogajati o miru. Poročilo sodi, da postane Esad paša gospodar Albanije.

Boj za Carigrad.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 16. septembra. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Na dardanelski fronti ni nobene izpremembe. Pri Anaforte smo z našim ognjem preprečili utrjevalna dela sovražnika pred našim desnim krilom. Naša artiljerija je poglajala v beg sovražno topedovko, ki se je skušala približati Salzik-Burnu. Naše obrežne baterije so uspešno obstreljevale važne sovražne postojanke pri Seddil Bahru. V noči od 9. na 10. septembra je neka naša patrolja z dinamitom razstrelila brezžično postajo ob prekopu vzhodno od Adsignela. Na ostalih frontah nobene izpremembe.

BOJ ZA DARDANELE.

Carigrad. Iz Aten se poroča: Med angleškimi četami na Gallipoliju se je pojavilo več slučajev nepokorščine in celo upori. Angleško višje poveljstvo je zato odposlalo več oddelkov v Egipt.

PREMAGANJE DARDANEL.

Petrograd. »Rječ« poroča: Padeč Dardanel je tudi življenjskega pomena za Italijo, ki se tudi nahaja v veliki krizi, ker ni mogoče uvažati v Italijo živil iz Rusije v Italijo.

PODMORSKI ČOLN V ČRNEM MORJU.

Petrograd, 16. septembra. (K. u.) Na višini Odese, 10 milj od obrežja, je bil poškodovan v Nikolajev namenjen angleški parnik »Patagonia«. Slutijo, da ga je torpediral nemški podmorski čoln. Tudi ruski vladni parnik »Maria« je bil napaden od podmorskega čolna, pa je ušel nevarnosti.

Amerika.

NAŠ AMERIŠKI POSLANIK ODPOKLICAN.

Dunaj, 16. septembra. V tukajšnjih političnih krogih se čuje, da je naša vlada že ugodila prošnji vašingtonske vlade, da se odpokliče poslanik dr. Dumba, ker je njegovo stališče vsled znane zadeve nezdržljivo. Dr. Dumba se bo v kratkem podal na Dunaj, da o slučaju osebno poroča. (»Grazer Tagblatt«.)

AMERIKA NA NOTO GLEDE NA »ARABIC« ŠE NE ODGOVORI.

Berlin (K. ur.) »Wolf« poroča iz New-Yorka: Ameriška vlada še ne namerava odgovoriti na noto glede na »Arabic« in želi, naj se zadeva poravnava v zaupnih posvetovanjih državnega tajnika Lansinga z nemškim veleposlanikom grofom Bernstorffom.

AMERIŠKA VLADA SMATRA ANGLEŠKO-FRANCOSKO POSOJILNO ZA ZASEBNO TRGOVSKO TRANSAKCIJO.

Washington, 16. septembra. (Kor. ur.) Državni tajni k Lansing je izjavil na stavljeno mu vprašanje, da nameravajo posojilo za zaveznike ni nikaka kršitev mednarodnega prava. Neki prejšnji prošnji za posojilo je vlada ugovarjala, ker se je imelo posojilo javno razpisati v podpisavanje in ker bi se bile s tem odtegnile Združenim državam zelo velike denarne vsote. Sedanje posojilo je pa kreditno posojilo za izplačanje terjatev ameriških državljanov. Vlada je smatrala ravno tako kakor trgovino s kontrebandnim blagom kot zasebno trgovsko transakcijo. Nad takimi pa nevtalne države nikoli niso izvajale kontrole.

AMERIKA PROTI MILJARDNEMU POSOJILU ENTENTE.

Berlin, 16. septembra. (Kor. ur.) New Yorkski dopisnik Wolfvoega urada poroča dne 15. t. m.: Vojna proti angleško-francoskemu milijardnemu posojilu se je, kakor se danes zdi, polastila cele dežele. Člani angleško-francoske komisije so dobili grozilna pisma, ki so bila izročena policiji.

Razna poročila.

† KARDINAL LORENZETTI

Lučano, 16. septembra. (Kor. ur.) Kardinal Lorenzetti je v San Miniaturu pri Florenci umrl.

ARMADNI POVELJNIK FCM. PUHALO ODLIKOVAN.

Dunaj. Nemški cesar je podelil armadnemu poveljniku fcm. Pavlu Puhalo železni križ I. razreda.

OBISKI UJETNIŠKIH TABOROV.

Dunaj. Avstrijska in ruska vlada sta se dogovorili, da bodo obiskale ruske sestree »Rdečega križa« avstrijske, avstrijske pa ruske ujetniške taborove.

NOVA VSTAJA NA PORTUGALSLEM.

Lijon. (K. u.) »Le Nouveliste« poroča iz Madrida: Iz Portugala se poroča o novem vstaškem gibanju. Nemiri se ne pojavljajo zgolj v Lizboni, marveč tudi v več drugih portugalskih mestih.

PERZIJA IN RUSIJA.

Carigrad. (Kor. ur.) V Carigrad 15. t. m. došli teheranski listi poročajo: Ko je nastopilo vlado ministrstvo Mustafijul-

Memalik, je Rusija na predlog svojega teheranskega poslanika sklenila, da odpokliče v Teheran iz Kazvina svoje čete. Čete so že došle na pol poti med Kazvinom in Teheranom, ko je ruski poslanik ukazal, da so se vrstile v Kazvin, ker je nastalo v Teheranu strašno razburjenje.

INDIJSKA ZAROTA.

London. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Kalkute: V razpravi radi zarote v Lahori je bilo obsojenih na smrt 24 obtožencev, 27 jih je bilo izgnanih in 6 so jih obsodili v zapor.

Dnevne novice.

+ Nadvojvoda maršal Friderik je daroval v vojski oslepelim vojakom 10.000 kron.

+ Leonova družba. V ponedeljek dne 20. septembra bo seja L. D. v Katoliški tiskarni, I., ob 5. uri popoldne. Posebna vabila se ne bodo pošiljala.

+ Novo prebiranje črnovojnikov. C. kr. korespondenčni urad poroča: Tisti črnovojniki, ki še ne služijo v skupni armadi, vojni mornarici, deželni brambli ali pri orožništvu, v črni vojski temeljem osebne črnovojniške dolžnosti z orožjem, ki so bili rojeni v letih 1873 do štetega leta 1877 in taki, ki so bili rojeni v letih 1891, 1895 in 1896, se pritegnejo črnovojniški službi, če bodo pri zopet odrejenem prebiranju teh letnikov, spoznani, da so za orožje sposobni. Vpoklicani so tudi tisti, ki so bili pri prejšnjem prebiranju spoznani kot sposobni za orožje, a ki so bili pri prezentaciji ali pozneje kot nesposobni odpuščeni na dopust. Vsi, ki so dolžni priti k prebiranju, se morajo najkasneje do 24. septembra zglasiti v občinskem uradu svojega bivališča. Prebiranje se izvede od 11. oktobra do 6. novembra 1911. Vpoklicani bodo pozneje, naibrže sredi novembra 1915.

+ Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik inf. bat. št. IV./87. Ernest baron Kutschera in pred sovražnikom padli stotnik inf. bat. št. III./74. Franc Dekleja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: stotnik inf. bat. št. IV./87. Božidar baron Bolschwing, nadporočnika inf. bat. št. IV./87. Emil Holub in Marij Petkovič in stotnik 7. sap. bat. Rudolf Gorišek, pri etap. poveljstvu št. 12. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik inf. bat. št. IV./87. Valter Scheichenbauer. Najvišje pohvalno priznanje sta dobila štabni zdravnik 7. pp. dr. Edvard Huber in poročnik 2. pion. bat. Srečko Vodep. Srebrni zaslužni križec s krono in traku hrabrostne svetinje sta dobila ognjičarja Anton Ogris in Andrej Zirnig, oba pri 9. polj. top. p. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: četovodja 7. lov. bat. Franc Schneider, patroljni vodja 7. lov. bat. Anton Lammel in rez. četovodja 10. gor. top. p. Vinko Žgur. Zlato hrabrostno svetinjo so dobili: infanterista 7. pp. Lackner Rudolf in Rumpold Oton in nadlovce 8. polj. lov. bat. Lenič Jernej. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Klein Ivan, deseterik Frič Josip in pionir Waste Henrik, vsi trije pri 3. pion. bat.; saperji Bobič Anton, Bobič Jakob, Svoboda Ivan, Trušnovec Ciril, Urh Franc in Vertnik, vsi pri 3. sap. bat.

— Padli častniki 17. pešpolka. V zadnjih bojih so padli sledeči častniki 17. pešpolka: Nadporočnik Avguštin Trojanšek; začet v prsa; praporščak Valentin Skušek; Rihard Lehrl, nadporočnik; praporščak Jos. Kovač; praporščak Janez Sterbenz; kadet Alojzij Fikr; kadet Leonard Jaklitsch. Pavel Rupnik, starešina »Zarje«, in Valentin Skušek sta bila vneti člana naših katoliških dijaških organizacij. Zlasti Pavel Rupnik je bil več let eden najboljših naših dijaških organizatorjev.

— Ministrska naredba glede uvoza žita stročnic in močnih proizvodov iz carinskega inozemstva z dne 16. sept. 1915, je izšla v »Wiener Zeitung«.

lj Duhovne vaje za čč. gg. duhovnike pri oo. jezuitih v Ljubljani. — Naznanja se čč. gg., da bodo ta mesec duhovne vaje samo še prihodnji teden, začetek 20. septembra zvečer. Nekaj gospodov še lahko pride, ker se je do sedaj šele pet gospodov oglasilo. — Zadnji teden tega meseca ne bo duhovnih vaj, ker se ni še noben vč. g. oglasil in ker pride v teden prvi petek meseca oktobra. — Meseca oktobra se bodo duhovne vaje vršile dvakrat, začetek 4. in 11. oktobra zvečer. — Ali bodo pozneje še kdaj letos duh. vaje, je odvisno od vremena in čč. gg. Ako bi se več gospodov pravočasno oglasilo, se še lahko napravijo.

— Poizvedovanje po vojnih ujetnikih. Še vedno se dogaja, da se številni domači obračajo z vprašanji za vojnimi ujetniki naravnost na dunajsko centralo Rdečega križa, dasi je bila javnost svoječasno obveščena, naj se obrača z vprašanji za vojake, pristojnimi na Kranjsko, edino le na »Poizvedovalni urad o vojnih ujetnikih« v Ljubljani, II. drž. gimnazija, soba št. 53, kakor se morajo vprašanja za štajersko pošiljati v Gradec, za Primorsko v Trst itd. Vprašanja, ki se pošiljajo na Dunaj, po-

šlje dunajska centrala itak v Ljubljano in tako se z vprašanjem na Dunaju samo izgublja čas. Na vprašanja, vposlana v Ljubljano, se bo odgovarjalo, ko dobi urad svoje informacije o pogrešanih.

— Občinski zastop v Postojni razpuščen. Deželna vlada je v sporazumu z deželnim odborom razpustila občinski zastop v Postojni in za gerenta imenovala c. kr. vladnega tajnika dr. Lukana. Prisedniki se imenujejo pozneje.

— Umrl je na Dunaju Karol knez Windischgrätz, brat kneza Otona Windischgrätz. Pokopan bo v petek v Planinskem gradu (Haasberg) pri Planini na Notranjskem.

— Vojnopoštni promet. Glasom odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 11. septembra 1915, št. 28.589-P ex 1915, so začeli z dnem 13. septembra 1915 do daljnjih odredb zopet dovoljeni zasebni zavoji na vojnopoštne urade št. 10, 14, 16, 34, 45, 46, 48, 53, 55, 61, 65, 69, 73, 76, 78, 81, 85, 88, 91, 93, 95, 98, 106, 109, 113, 119, 157, 207, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 251, 254, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 317, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 620, 630 pod pogoji, ki so bili razglašeni z objavo v dnevnikih in z razobešenjem pri poštinih uradih meseca aprila 1915. Zavitki se smejo predajati pri poštinih uradih edino v ponedeljek, torek in sredo vsakega tedna. Posebno se poudarja, da poštna uprava ne prevzame nikakršne odgovornosti glede pravočasne odpreme vojnopoštinih zavitek kakor tudi, da bo odpošiljanje na vojne pošte mogoče samo od slučaja do slučaja, kakor bodo dopuščale operativne okoliščine, tedaj na vsak način šele po daljšem ležanju.

— Cene pri prodaji slame. V sporazumu s c. in kr. 5. armadnim etapnim poveljstvom določa deželna vlada do preklica, da se pri prodajanju slame v deželi Kranjski naslednje najvišje cene za meterski stot ne smejo prekoračiti, in sicer: za prešano slamo 7 K, za rahlo samo 6 K.

— Umrl je dne 15. septembra 1915 na svojem posestvu pri Sv. Barbari pri Vurbergu po vsem Slovenskem dobro znani dobrotnik slov. mladine, član ravnateljstva Posojilnice v Mariboru in bivši zdravnik gospod Feliks Ferk. — Pogreb se vrši dne 17. septembra 1915 ob 3. uri popoldne pri Sv. Barbari pri Vurbergu.

Ljubljanske novice.

lj Umrl je v Ljubljani č. g. Frančišek P. Kadunc, župnik v pokoj. N. v m. p.

lj Nesreča na Pogačarjevem trgu. Danes zjutraj okoli 9 ure sta po Pogačarjevem trgu pridirjala dva v prazen vojaški voz vprežena konja brez voznika. Dirjala sta po cesti med prodajalci sadja na vso sapo ob času, ko je bilo tam največ, lahko rečemo, vse polno žensk, ki so kupovale živila. Nastalo je hipoma neznanco vpitje žensk, ki so tekle ter se umikale na stran plašni živini. K sreči se ni tam pripetilo nič hudega, kakor da so se ljudje le močno prestrašili. Vse je prestrašeno zrla za konjema in pričakovalo najhujšega. Ko pa plaha živina pridirja do vogala hiše »Meščanske imovine«, zadeneta z vozom v plinov kandelaber s tako močjo, da sta se od voza odtrgala in dirjala dalje. Slučaj je pa zahteval tudi žrtev. V tem ko so se drugi ljudje — v posebni nevarnosti je bil nek mornarski častnik — še pravočasno umaknili, je voz z ojem zadel nekega nadporočnika in ga podrl s tako močjo, da je na glavi nevarno poškodovan padel in na mestu nezavesten obležal. Močno ranjenemu častniku so ljudje z mimoidočimi častniki priskočili takoj na pomoč, mu dali nekaj okrepčila in ga polagoma spravili k zavesti, potem pa je bil z rešilnim vozom odpeljan s kraja nesreče.

lj Z ozirom na razne vesti o kolerii v Ljubljani se uradno poroča, da med civilnim prebivalstvom ni kolere. Kolere je le nekaj slučajev med vojaki, došliimi z bojišča, ki so pa strogo separirani!

lj Pogreša se Rudolf Spiller 27. domobr. pp., 4. stol., sin vpok. poštnega poduradnika Fran Spillerja, ki je nekaj dni pred Božičem odšel na rusko bojišče in se od tedaj ni oglasil.

Primorske novice.

Trst miren. Iz Trsta nam pišejo: Tu se je prebivalstvo že čisto privadilo grmenju topov, ki prihaja od izliva Soče sem. Ob vetrnem vremenu se ponoči razločno čujejo tudi strelci pušk.

Casopisje v Trstu porodi skoro vsak trenutek kak nov dnevnik. Odkar je izginil iz Trsta znani Pardo, ki se je v Carigradu pred leti poturčil in si nadel ime: Mehmed Hidajet Effendi Pardo, so porodi dnevnikov nekoliko izostali. On je v teku par mesecev porodil štiri liste: »Uragano«, »Il grido del Popolo«, »Il Sole« in »Corriere di Trieste«, a je tudi vse enega za drugim verno pokopal in odšel v Dalma-

cijo. Za njim so izginili »Il Giornale di Trieste«, »Matino« in te dni so pokopali dnevnik »Nuovo Giornale di Trieste«. Od laških dnevnikov sta pri moči »Lavoratore« in »Cittadino di Trieste«. Sedaj se je prikazala tudi socialdemokratska »Zarja« kot dnevnik. Izšla pa je le 1. številka, potem pa nič več.

Ulica Silvio Pellico v Trstu se bo po odredbi cesarskega komisarja odslej imenovala S. Primo.

— Iz italijanskega ujetništva se je oglasil Janko Leban, trgovec v Ročinju v soški dolini. Piše, da se nahajajo on in vsi drugi Ročinjci po raznih vaseh občine št. Lenart. (Naslov: J. Leban, internato, Tribil, posta St. Leonardo degli Slavi presso Cividale.) — Trbelj (Tribil) leži ob avstrijsko-italijanski meji in je ena izmed mnogih vasi, ki tvorijo veliko št. lenartsko občino.

Razsvetljava v Trstu. V Trstu se je od 13. t. m. dalje zopet vpostavila cestna razsvetljava v toliko, da so razsvetljeni ulični prehodi.

Furlanski beguncev v Gradcu in okolici je okoli 4000. Jako dobro skrbi zanje pomožni odbor, ki ima svoj sedež na magistratu; predsednik odbora je furlanski poslanec Piccinini in vitez Blasig iz Ronkov. Tudi v šolskem oziru je dobro poskrbljeno; doslej so imeli letni tečaj, ki se pa sedaj izpremeni v redno šolo. Tudi več furlanskih duhovnikov je med begunci v Gradcu.

Med interniranci iz Brd v Aleksandriji v Italiji se nahaja tudi Josip Figar, posestnik iz Brd.

Samoumor v Trstu. V vodnjak je skočila in utonila v Trstu Marija vdova Germanisova, ki je imela svojčas gostilno. Ljudje so jo nazivali »Piparico«.

Pogrešane družine s Primorskega.

Anton Kristofoli, črnovojnik železniške straže v Matuljah (Istra), doma iz Biljane h. št. 5, vas Senožče, poizveduje, kaj se je zgodilo z njegovo družino ob izbruhu vojne z Italijo. — Anton Leban, k. u. k. Trainersatzdepot Nr. 16 v Virovitici (Slavonija), povprašuje po svoji družini, ki je stanovala pred izbruhom vojne z Italijo v Stanoviščih h. št. 46, župnija Sedlo. — Urdih Anton, Eggenberg pri Gradcu, Reservospital Abt. 12, Zimmer Nr. 21, Landwehrkaserne, išče svojo ženo Marijo in petero otrok, ki se nahajajo baje kot begunci na Kranjskem. — Velišček Jožef, Arbeitsdetachment des Lir. 27, Artilleriekaserne, Marburg a. D., išče svojo družino, to je dva otroka, ki sta bila izročena v varstvo Erzetiču Ferdinandu iz Brezovke h. št. 10, županstvo Kožbana, glavavost Gradišče. — Gorjup Jožef, k. u. k. Sprengdetachment-Abteilung Nr. 84, Opčina pri Trstu, išče svojo ženo in štiri otroke, ki so stanovali pred izbruhom vojne z Italijo v Mošičih št. 165 pri Gorici. — Helena Smolej, Kranjska gora na Gorenjskem, išče družino Amalija Visintin, stanujočo v Gradiški-Bruma v Furlaniji. — Josip Mikulin, k. u. k. I. fr. Reg. 97, 3. Ersatzkomp., Križevci pri Ljutomeru na Štajerskem, išče svojo soprogo Marijo, ki je baje zbežala iz svojega doma v Pančanu pri Trziču št. 88, in ima pri sebi četvero otrok.

O kuhanju žganja.

Ljubljana, 14. septembra 1915.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani nam poroča: »Na podlagi zakona o vojnih dajatvah z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 236, so se odvzele množične silnim strankam, ki so se doslej pečale s kuho žganja, njihove bakrene žgane priprave v vojne namene. Da se omogoči tem strankam navzlic omenjeni odredbi žganjkuha, določa od finančnega ministra sporazumno z ministrom za notranje zadeve in z ministrom za deželno brambo izdana naredba z dne 3. avgusta 1915, drž. zak. št. 227, da so zavezani podjetniki narejini podvrženih žganjarn in posestniki žgalnih priprav, ki služijo za davka prosto kuho žganja za domačo porabo, dovoliti takim strankam porabo njihovih žgalnih priprav proti primerni odškodnini. Ta dolžnost obstoji izključno le napram onim strankam, ki so morale oddati svoje lastne žgane priprave v vojne namene. Da opravijo te stranke po možnosti nameravane kuhe žganja na tujih žgalnih pripravah, je izdalo c. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani na vsa c. kr. prigledna okrajna vodstva finančne straže, na vse c. kr. oddelke (ekspoziture) finančne straže in na vse c. kr. davčne urade na Kranjskem primerna navodila in jim naročilo, naj prizadete stranke prilično pouče, kako jim je v ta namen postopati. Priporoča se torej prizadetim strankam, da se zgledajo pri imenovanih uradih, kjer dobe potrebna pojasnila. V obče se opozarja, da bodo morale stranke, ki se jim je odvzela lastna žgalna priprava in se hočejo poslužiti v svrhu kuhe žganja, tuje žgane priprave, to vnaprej priglasiti pri pristojnih oddelkih (ekspoziturah) finančne straže z naznanili, za katere dobe tiskovine brezplačno pri dotičnih oddelkih

(ekspoziturah) finančne straže. Te tiskovine naj izpolnijo stranke v zadevnih kolonah in naj jih čim prej pošljejo pristojnim oddelkom finančne straže, ali pa naj se zglase osebno pri oddelkih finančne straže in podajo ustno potrebne podatke, da bodo izpolnili tiskovine finančni stražniki. Kdor namerava kuhati žganje v času od 1. novembra do 31. decembra 1915, naj poda naznanilo do 5. oktobra 1915. Kdor namerava kuhati v času od 1. januarja do 28. februarja 1916, naj poda naznanilo do 25. novembra 1915. Kdor hoče kuhati v času od 1. marca do 30. aprila 1916, naj poda naznanilo do 25. januarja 1916. Kdor hoče končati kuhati v času od 1. maja do 30. junija 1916, naj poda naznanilo do 25. marca 1916. Na podlagi naznanil bo c. kr. finančno ravnateljstvo določilo za porabo tujih žgalnih priprav opravičene osebe, jim nakazalo žgalne priprave, na katerih jim bo kuhati, ugotovilo vrsto in delavne dobe, v katerih jim bo žgalne priprave porabljati, ter določilo po lastnem preudarku odškodnine, ki jim jih bo plačati posestnikom žgalnih priprav, na čegar žgalnih pripravah bodo kuhale. Ta odločitev odškodnine pa ne bo kratila morebitnih medsebojnih tozadevnih dogovorov. Odškodnino je plačati pred porabo žgalne priprave, ker se sme sicer poraba odkloniti. Naglašava se pri tem, da imajo pri sicer enakih okolnostih kuhe žganja proti plačitvi narejnine prednost pred davščine prostimi in kuhe žganja iz snovi lastnega izdelka prednost pred onimi iz snovi tujega izdelka. O odločbi c. kr. finančnega ravnateljstva bo dobila obvestilo vsaka prizadeta stranka, torej oseba, na čegar žgalni pripravi se bo kuhalo in oseba, ki bo žgalno pripravo vporabljala. V lastnem interesu posestnikov žgalnih priprav je, da tudi sami naznanijo od njih samih nameravane žgnjekuhe na analogen način, kakor posestniki rekviriranih žgalnih priprav, poslušajoč se predpisanih tiskovin. Pri tem naj se vse nameravane žgnjekuhe naznanijo z enim naznanilom. V rubriki 17. naznanila naj se v tem slučaju pripomni: »kuha na lastni žgalni pripravi«. Sploh je želeto, da se stranke, ki so se jim žgalne priprave odvzele in one, katerim so žgalne priprave ostale, po občinah glede porabe ostalih žgalnih priprav in posebno glede časa, kdaj naj katera kuha, po možnosti med seboj zedinijo in odločijo z razne žgalne dobe, da s tem porazdelitev olajšajo. V tem oziru imajo organi c. kr. finančne straže ukaz, da stranke opozoré na težkoče, ki temelje na izrednih razmerah in ki onemogočajo popolno upoštevanje izraženih želja glede dodelitve gotovih žgalnih priprav in določitve gotovih dob. Upoštevajoč te razmere naj se stranke glede porabljanja v posameznih občinah ostalih žgalnih priprav potom medsebojnih dogovorov zedinijo in tako po možnosti odredbe c. kr. finančnega ravnateljstva v svojem lastnem interesu olajšajo. Če se prideljena tuja žgalna priprava da prenesti, je posestnik te žgalne priprave dolžan prenos dovoliti, ni pa dolžan prepustiti, da se porablja žgalna priprava na njemu lastnem zemljišču. Glede prijave kuhanj žganja veljajo splošne določbe. Prestopke proti odredbam, ki jih bo finančna oblast izdala na podlagi citirane ministrske naredbé z dne 3. avgusta 1915, bodo kaznovale politične okrajne oblasti I. instance z denarnimi globami do 500 K ali pa z zaporom do enega meseca.

Kino
„CENTRAL“
v deželnem gledališču

Samo danes:

Oropani princ

Velik kinematografski roman v treh delih. Ljubljenek občinstva HUGON FLINK v dvojni vlogi!

Poleg tega: izborne veseloigre!

1 steklenica 20 dinarjev. Naročila po povzetju.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Učenka

1853

ali tudi že izučena deklica, zdrava, krepka, z dobrimi spričevali, se pod ugodnimi pogoji sprejme v modno trgovino v Ljubljani. — Pismene ponudbe naj se pošljejo pod »prihodnost 1915« na upravo lista.

Sprejme se

učenec ali učenka

iz dobre hiše, s primerno šolsko izobrazbo, v večji trgovino na deželi. Ponudbe pod: Učenec — 1775 na upravo »Slov.«

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah
J. GROBELNIK,
Ljubljana, Mestni trg števil. 22.

Iz zasebnih razlogov se takoj in zelo poceni proda

mala vila

z 11 orali gozda, travnikov in njiv pri Vetrinju v bližini Celovca in

posestvo

obstoječe iz dveh kmetij, skupno ali vsaka kmetija posebej, obsegajoč 62 oralov, krasen 70leten gozd, zemlja prvovrstna, arondirana.

Naslov pove iz uljudnosti uredništvo »Mira« v Celovcu.

Penzijonist

50 let star, 150 kron mesečno in nekaj denarja v hranilnici

želi poročiti

poštno uradnico, koja se sme v službi poročiti. Resna pisma na upravništvo Slovenca pod števil. 1832.

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, vajen tudi lesne trgovine, vojaščine prost,

želi mesta

v kaki večji mešani trgovini. Ponudbe pod »Sotrudnik« 1834 na upravo tega lista.

I. Ljubljansko uradniško gospodarsko društvo

reg. zadr. z o. z. v likvidaciji.

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

ki se bo vršil

v soboto, dne 25. septembra 1915, ob 8. uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

Dnevni red:

1. Naznanilo likvidacijskega odbora.
2. Nadomestna volitev 2 članov v likvidacijski odbor, oz. reasumiranje sklepa prvega obč. zbora v likvidaciji o številu likvidatorjev.
3. Slučajni predlogi.

Ljubljana 17. septembra 1915.

Likvidacijski odbor.

Ovčjo volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in množino

Vinko Črnilec, Naklo p. Kranju.

Sprejme se pošten

1837

UČENEC

krepak, s primerno šolsko izobrazbo, koji ima veselje do trgovine s kolon. blagom.

Alfonz OBLAK, Novomesto.

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domače predivo

po najvišji ceni. — Pošiljbe na: Ivan N. Adamič vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 145,

Amalija Slatner

daje pouk na glasovir. Doma od 2—3 ure popoldne. Jurčičev trg števil. 2, I. nadstropje (levo).

Kupi se dobro ohranjen

1801

pult in stelaže

za manjšo trgovino ter blagajna »National« se v dobrem stanju. — Več se poizve v trgovini Žibert, Prešernova ul. 38.

Globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je po volji Vsemogočnega naš iskrenoljubljeni brat in stric, velečastiti gospod

Frančišek P. Kadunc

župnik v pokoju

včeraj ob 1/2 12. uri ponoči po dolgi in zelo mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 69. letu starosti, zatislil svoje trudne oči.

Truplo preblagega pokojnika se v soboto 18. t. m. ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Kopalniška ulica št. 7 poioži k večnemu počitku na pokopališče pri sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v trnovski farni cerkvi sv. Janeza K. st. v Ljubljani.

Svetila mu večna luč!

V Ljubljani, dne 17. septembra 1915.

1858

Žalujoči ostali.

Posojilnica v Mariboru objavlja tužno vest, da je njen ustanovnik in dolgoletni član ravnateljstva, posestnik in znan velik dobrotnik slov. mladine, preblagorodni gospod

mag. chir. FELIKS FERK

dne 15. kimavca 1915 pri Sv. Barbari pri Vurbergu po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v petek dne 17. kimavca 1915 ob 3. uri popoldne od pokojnikovega posestva pri Sv. Barbari pri Vurbergu na ondotno pokopališče.

Maša zadušnica za pokojnikov dušni blagor bo se v soboto dne 18. kimavca 1915 ob polu 9. uri dopoldne brala v župni cerkvi pri Sv. Barbari in v slovenski cerkvi v Mariboru.

1863

Ravnateljstvo posojilnice v Mariboru.

Vsem sorodnikom in prijateljem našega dragega očeta in starega očeta, gospoda

FERDINANDA SOUVAN-A

ki se radi prometnih zaprek ne morejo vdeležiti pogreba na Homcu, naznanjamo, da se bo brala zanj v Ljubljani sv. maša zadušnica v sredo dne 22. t. m. ob 9 uri dopoldne v frančiškanski cerkvi.

Žalujoči ostali.

1855